

[Fuglsang.]

at ogsaa de to Arbejderpartier gaar ind for Husmændenes Krav. Naar man erindrer dette, kan der intet være til Hinder for, at § 8 ændres i den Retning, Husmændene ønsker, til Gavn for Smaabrugene her i Landet, ændres fra at være en Skueret til et effektivt Middel til Løsningen af Spørgsmaalet om Jorden.

Nu er dette at skaffe Jord frem og dække Behovet for Jord i og for sig kun een Side af Sagen. Der er en anden Side, der trænger sig paa, nemlig den, at samtidig med, at Udstykningen praktisk talt er gaaet i Staa, foregaar der et stadig stigende Antal Nedlæggelser og Sammenlægninger af selvstændige Ejendomme. Det er meget betegnende, som „Politiken“ skrev i Fjor, at de faa nye Brug, der oprettes, drukner i Mængden af dem, der opkøbes og nedlægges, og man nævnte som Eksempel, at Godset Bregentved allerede da havde opkøbt en halv Snes selvstændige Ejendomme. Det er saadan, at næsten hvert eneste Sogn Landet over kan vise Eksempler paa ulovlige Nedlæggelser eller Nedlæggelser af Ejendomme, hvorved man paa en eller anden Maade har omgaaet Loven.

Jeg havde ventet, at man, naar man nu samarbejdede alle de bestaaende Husmandslove i dette omfattende Lovkompleks, da ogsaa havde arbejdet for at revidere denne Lovgivning. Der gives i §§ 37, 38 og 39 visse Retningslinier for de Ejendommers Bestaaen, som er underkastet denne Lovgivning, og i Lovforslagets § 3, Stk. 5, paalægges det Husmandsbrugskommissionerne at paase, at Ejendomme, der falder ind under Lov Nr. 106 af 3. April 1925, drives som selvstændige Brug. Det er vel for saa vidt nok et Fremskridt, at man paalægger Husmandsbrugskommissionerne dette Tilsyn, dels fordi Husmandsbrugskommissionerne sikkert er mere direkte interesserede i Forholdet, end Politimestre og Sognefogder vilde være, men ogsaa fordi Folk sikkert vil være mere villige til at give Husmandsbrugskommissionerne et Vink, naar der er noget galt, end til at gaa til Sognefogder og Politi. Det vil de være, bl. a. fordi de i nogen Grad betragter Husmandsbrugskommissionerne som deres egne Institutioner, hvorimod en Anmeldelse til Politi og Sognefoged af mange vil opfattes som en Form for Angiveri, som man vil holde sig fra. Men derudover er der i dette Lovforslag intet sket. Det er muligt, at Sagen ikke er

glemt; jeg har hørt Rygter om, at der arbejdes med Sagen i en Kommission. Men den arbejder i alt Fald i yderste Stillehed, og ligesom Tilfældet var med den Kommission, der udarbejdede denne Lov, er vi Kommuner, i Tilfælde af at en saadan Kommission arbejder, ogsaa holdt uden for den, til Trods for at vi dog er det fjerdestørste Parti i denne Sal.

Selvom dette Lovforslag altsaa er utilstrækkeligt, hvad angaar Fremskaffelse af Jord, vil jeg dog ikke underkende det store og dygtige Arbejde, der er udført med Forenkling og Forbedring paa andre Punkter. Jeg vil bl. a. nævne Forslagets § 11, der bestemmer, at Jorder i Statens Eje, der findes egnede til Landbrugsjord, i Regelen kun kan anvendes hertil. Jeg betragter det ligeledes som en Styrkelse, at § 21, Stk. 3, og § 23 lovfæster det Standpunkt, at Jordfonden har Krav paa de Værdistigninger, som ikke hidrører fra Ejerens egen Indsats. Jeg betragter det som en Indrømmelse til det Princip, at de samfundsskabte Værdier rettelig hører hjemme i Samfundets Kasse; og jeg haaber, at dette Princip i Fremtiden yderligere vil blive udvidet.

Ifølge Byggelovsbestemmelserne i § 17 kan det tillades midlertidig at indrette mindre Bygninger. Jeg ved ikke, om det ikke i mange Tilfælde vil være betænkeligt at starte med for smaa Bygninger, enten det nu kommer til at dreje sig om Stuehus eller Udbygninger. Jeg er klar over, at i Starten vil mange unge føle det som en Lettelse at komme billigere i Gang, men vil det ikke senere hen, naar Familien forøges, eller naar der kommer andre Konjunkturer, vise sig svært at foretage de Udvidelser, der til den Tid vil blive nødvendige? Vil ikke dette, at man i Starten begynder med for smaa Bygninger, senere hen virke som en Hemsko paa hele Bedriftens Udvikling? Vilde det ikke være at foretrække, at man straks fra Starten skabte saadanne Laanbetingelser, at man var i Stand til at skaffe den nødvendige Bygningsplads?

Vedrørende § 34, som nedsætter Grænsen for Rentefrihed fra Halvdelen til Fjerdedelen, støtter jeg Socialdemokraternes Standpunkt, at den Grænse, man har i Øjeblikket, bør bibeholdes. Ogsaa dette, at man bibeholder den konjunkturbestemte Rente, finder vi udmærket, og det vil vi støtte. Angaaende den konjunkturbestemte Rente fastsætter § 51 jo, at denne nedsættes og forhøjes efter Landbrugets Forrentningspro-